

Geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken van 27 januari 2025

Op maandag 27 januari a.s. vindt de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) plaats in Brussel. De Raad zal spreken over de Russische agressie jegens Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten en de EU-VS relatie. Onder lopende zaken staan Georgië en Moldavië op de agenda. De minister van Buitenlandse Zaken is voornemens aan de Raad deel te nemen.

Rusland-Oekraïne

De Raad zal spreken over de voortdurende agressieoorlog tegen Oekraïne en de verschillende EU-werksporen. Naar verwachting zal de Raad onder meer ingaan op de urgentie van militaire steun aan Oekraïne, waaronder via de Europese Vredesfaciliteit (EPF) en de strategische evaluatie van de EU Military Assistance Mission (EUMAM). Ook zal de Raad naar verwachting stilstaan bij de kritieke situatie van de Oekraïense energie-infrastructuur als gevolg van de grootschalige en aanhoudende Russische aanvallen. Naar aanleiding van deze voortdurende aanvallen heeft Nederland EUR 20 miljoen - boven op het eerder toegezegde bedrag van EUR 45 miljoen - vrijgemaakt voor het Ukraine Energy Support Fund (UESF). Met deze bijdrage financiert Nederland onder meer vervanging van materieel, urgente reparaties en de aankoop van voertuigen voor herstelwerkzaamheden die nodig zijn om het Oekraïense energiesysteem draaiende te houden.

De Europese en de Nederlandse steun blijven cruciaal voor Oekraïne om zich te verdedigen tegen de Russische agressie. Het kabinet zal onderstrepen dat Nederland Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd blijft steunen in tijd van oorlog, herstel en wederopbouw, zolang als dat nodig is. Hierbij zal het kabinet andermaal het belang van een spoedig akkoord over de implementatie van de steun onder EPF en een EUMAM dat toegespitst is op de Oekraïense noden herhalen. Ook zal het kabinet oproepen tot het in EU- en G7-verband zorgvuldig verkennen van aanvullende mogelijkheden voor het gebruik van de bevroren Russische Centrale Banktegoeden voor steun aan Oekraïne. Het kabinet blijft zich daarnaast inzetten voor duurzame en rechtvaardige vrede voor Oekraïne. Hierbij geldt dat het aan Oekraïne is wanneer en onder welke voorwaarden dit gebeurt.

Tot slot zal het kabinet pleiten voor het blijven opvoeren van de druk op Rusland om de agressieoorlog te beëindigen. Het kabinet zal oproepen tot snelle aanneming van een ambitieus zestiende sanctiepakket, inclusief sectorale maatregelen en aanvullende maatregelen tegen sanctie-omzeiling en de Russische schaduwvloot.

Midden-Oosten

De Raad zal stilstaan bij de situatie in het Midden-Oosten. Naar verwachting zal de Raad onder meer spreken over het belangrijke staakt-het-vuren dat op 15 januari tot stand is gekomen en zal ingaan op zondag 19 januari. Ook zal de Raad spreken over het financiële meerjarensteunprogramma voor de Palestijnse Autoriteit (PA) en de voorbereidingen voor de EU-Israël Associatieraad. Daarnaast spreekt de Raad over de situatie in Syrië en de brede regionale situatie.

Nederland verwelkomt het staakt-het-vuren in Gaza, dat een belangrijke eerste stap vormt naar de vrijlating van alle gijzelaars, een drastische toename van humanitaire hulp en een duurzame oplossing van het conflict. Het is van groot belang dat de overeenkomst standhoudt.

Nederland spreekt dank uit voor de inzet van de VS, Qatar en Egypte, onder wiens leiding deze overeenkomst tot stand is gekomen. Ook na deze overeenkomst zal Nederland zich blijven inzetten om de nog steeds urgente humanitaire noden in Gaza verder te verlichten.

Nederland is voorstander van het zo spoedig mogelijk plaatsvinden van de Associatieraad tussen de EU en Israël en verwelkomt de voortgang op dit terrein. Hoge Vertegenwoordiger Kallas kondigde

eveneens aan in te zetten op een dialoog met de PA op hoog niveau, hetgeen op Nederlandse steun kan rekenen.

De situatie op de Westelijke Jordaanoever baart het kabinet nog steeds zorgen. Het kabinet blijft in EU verband steun uitspreken voor steun aan de PA, zet zich in voor sancties tegen gewelddadige kolonisten en aanverwante organisaties.. Conform motie-Piri wordt daarbij ingezet op een vergelijkbaar ambitieniveau als het VS en VK.¹ Ook blijft het kabinet zich inzetten voor sancties tegen Hamas en gelieerde groeperingen.

Het kabinet verwelkomt de verkiezing van een nieuwe Libanese president en ziet dit als een positieve stap richting stabiliteit voor Libanon en de wijdere regio. Tevens onderstreept het kabinet het belang van het stand houden van het staakt-het-vuren met Israël en roept het alle betrokken partijen op zich hier aan te houden. Nederland steunt een verlenging van het staakt-het-vuren wanneer deze afloopt op 27 januari.

Ook bespreekt de Raad de ontwikkelingen in Syrië. Het kabinet streeft naar een *Syrian-owned/Syrian-led* politieke dialoog, gesteund door de VN, in de geest van VNVR resolutie 2254, waarbij respect voor de diverse gemeenschappen, waaronder christenen en Koerden, een belangrijk aspect is. De Raad heeft 16 december jl. uitgesproken dat het bieden van humanitaire hulp, *accountability* en contact met regionale spelers centraal moet staan in de EU-aanpak; het kabinet ondersteunt deze inzet. Op 2 en 4 januari jl. heeft de Speciaal Gezant voor Syrië een bezoek aan Damascus afgelegd, waarbij is gesproken met het interim-bestuur van Syrië. Uw Kamer is hier separaat over geïnformeerd.

De Raad zal verder spreken over sanctieverlichting. Het kabinet steunt een tijdelijke en voorwaardelijke opheffing van een aantal bredere sectorale sancties die bijdragen aan de wederopbouw van Syrië, bijvoorbeeld op infrastructuur en energie. We zetten in op het in stand houden van bepaalde sancties, denk aan wapens, gevoelige technologie en sancties tegen oorlogsmisdadigers. Vanzelfsprekend zal het kabinet de situatie blijven monitoren en niet schromen om na te denken over toekomstige sancties als daar aanleiding toe bestaat.

EU-VS relaties

De Raad zal spreken over de trans-Atlantische relatie. De EU-VS betrekkingen zijn breed en op tal van terreinen - zoals veiligheid, economie en geopolitiek. Deze positieve en intensieve samenwerking is cruciaal voor Nederland en Europa. De EU en de VS staan samen sterker als partners. Het kabinet zet zich daarom in om onze belangen vroegtijdig te behartigen bij de inkomende regering in de VS en moedigt snelle *outreach* van de Europese Commissie naar de inkomende regering in de VS aan. Het is van belang dat de EU ook met de nieuwe Amerikaanse regering nauw gaat samenwerken en in gesprek gaat over de internationale inzet van de nieuwe regering. Hoe dan ook moeten Europese landen meer doen op het gebied van defensie en veiligheid.

Lopende zaken

Georgië

De Raad zal spreken over de recente ontwikkelingen in Georgië. Het kabinet is zeer bezorgd over de langdurige politieke crisis in het land, heeft zich naar aanleiding van deze zorg actief ingezet en blijft inzetten op additionele maatregelen als de ontwikkelingen hierom vragen, zoals het treffen van EU-brede individuele sancties.

Naar verwachting zal de Raad het voorstel voor een Raadsbesluit tot gedeeltelijke opschorting van de visumfaciliteringovereenkomst (VFA) tussen de EU en Georgië aannemen, zodat lidstaten daarna op nationaal niveau de visumplicht voor diplomatieke- en dienstpaspapieren kunnen instellen. Nederland

¹ Kamerstuk 21 501-02 nr. 2870

ondersteunt dit voorstel en zal de visumplicht voor diplomatieke-, en dienstpaspoothouders in Benelux-verband instellen, zodra de VFA is opgeschort.

Moldavië

De Raad zal stilstaan bij de energiecrisis in Moldavië die is ontstaan naar aanleiding van het stopzetten van gasleveranties door Rusland per 1 januari 2025. De Raad zal spreken over de gevolgen van de energietekorten voor Moldavië en de destabiliserende rol van Rusland in deze crisis. Naar verwachting zal de Raad ook specifiek ingaan op de economische en humanitaire crisis die zich ontvouwt in de afvallige regio Transnistrië als gevolg van de energiecrisis.

Het kabinet beziet momenteel de mogelijkheden om, in samenwerking met de Europese Unie, Moldavië op korte termijn te ondersteunen.